

zemědělský zpravodaj

Moderní trendy zemědělství

6

ZÁŘÍ 2018

Zemědělský svaz
České republiky

ANALÝZA

*Většinu zemědělské produkce
zajišťují
velké podniky*

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

*Problémy se zdravím
končetin dojeného skotu*

REPORTÁŽ

Moderní krávy

NÁRODNÍ HOLŠTÝNSKÝ ŠAMPIONÁT 4.–5.10.2018

2018 LYSÁ

Program

Čtvrtek 4.10.

- 10:00 Předvádění telat mladými vodiči (soutěž mladých vodičů)
- 10:45 Defilé vysoko užitkových krav
- 11:00 Panelová diskuse – mýty o chovu skotu pro mládež a laickou veřejnost
- 14:00 Ukázka stříhání a předvádění zvířat na výstavách

Celý den bude pod záštitou Zemědělského svazu probíhat doprovodný program pro děti a mládež.

Pátek 5.10.

- 10:00 Zahájení holštýnského dne
- 10:15 **Národní holštýnský šampionát**
V roli judge se představí dánský rozhodčí Niels Erik Haahr z farmy Anderstrup Holstein
- 14:00 Ocenění chovatelů a vodičů
- 14:30 Slavnostní zakončení šampionátu
- 19:00 Chovatelský večer

Mediální partner Profi Press

Úvodní slovo

Sucho se v poslední době skloňuje ve všech pádech. Ještě před pár dny bylo hlavním tématem všech zpravodajských relací a vyjadřoval se k němu kde, kdo. Od odborníků, kteří skutečně přírodě a s ní silně svázanému zemědělství rozumějí, až po naprosté laiky, kteří mají ponětí o některých jevech a dějích, ale neumějí si je absolutně spojit dohromady.

Samozřejmě nás zajímalo, jaké jsou skutečné škody, způsobené letošním suchem. Slyšet jednotlivé příběhy je sice poučné, ale chyběla přesnější data. Tak jsme rozeslali dotazník všem členům. Sice ještě nemáme zpracované přesnější analýzy, ale některá data o stavu sklizně základních objemových krmiv se již dají použít.

Z našeho šetření vyplývá, že neúroda postihla prakticky celou republiku. Jen asi deset procent členů našeho svazu dosáhlo očekávaných výsledků sklizně. Proměnlivá je míra postižení. Největším absolutním nedostatkem trpí úrodné oblasti jižní Moravy, Hané, Polabí a Vysočiny. Proměnlivé je i množství sklizených plodin. Největší pokles je vidět u sena a senáže, slámy a kukuřičné siláže chybí podstatně méně, protože se výpadek částečně podařilo nahradit lisováním slámy určené k zaorání (a navrácení organické hmoty do půdy) a sklizní porostů kukuřice určených na sklizeň zrna. Konkrétně jde u travních a bílkovinných porostů o pokles o více než polovinu, u slámy a kukuřice o čtvrtinu. Tato čísla je ale v současné době nutné brát s rezervou, jde jen o prostý průměr. Náš dotazník inspiroval i státní správu. Na pracovní skupině věnující se suchu byla naše organizace oslovena, zda by byla schopna vypracovat podobný dotazník pro tým Intersucho. Ten už se musí

řídit určitými zásadami, které jsou stanoveny Evropskou unií. Tím nechci říkat, že by tyto zásady byly špatné, ale mají jistá pravidla, podle kterých se dají porovnávat dlouhodobé údaje. Spíše je škoda, že podobná sledování již neprobíhají a vytvářejí se až v momentě, kdy je třeba „uhasit požár“. Třeba bychom potom nečekali na vyplacení pomoci více než rok.

Letošní sucho je skutečný extrém. Toto pouhé konstatování by mohlo stačit. Ale společnost dnes vyžaduje, aby se u každého problému našel viník. Můžeme to vidět vlastně ve všech oblastech lidského života. Rodiče hledají viníka toho, že jejich dítě propadá ve škole a nepřiznají si, že jejich potomek prostě nemá na učení vlohy. Když spadne uschlý strom, hledá se, kdo nechal soušku stát. A stejné je to u sucha. Je teplo, neprší, v půdě proto není vláha, mohou za to zemědělci. Protože „Máňa v konzumu“ (na stejné úrovni jsou mnozí takzvaní

odborníci a analytici) povídala, že se špatně starají o půdu. A vysvětlujte laikovi, který si pamatuje maximálně tak manévry při podzimní orbě, že v některých případech a na některých půdách je orba zbytečná, někdy i škodlivá. Vysvětlujte člověku, který nerozpozná řepu od řepky, jejich význam pro ekonomiku ale i pro úrodnost. A vysvětlujte geologovi, zapálenému ochránci přírody, že za plného slunce prostě hmyz nelétá a stejně jako jiní tvorové hledá úkryt.

Od sucha jsem se dostal ke všeobecnému otloukání zemědělství různými šarlatány a aktivisty. Můžeme se cítit zneuznaní, ukřivdění, ale nesmíme rezignovat. Takové Rakousko má daleko horší situaci například s erozí. Ale společnost akceptuje, že žije národ. A zná opatření, která zemědělci dělají. Mohla by je znát i naše společnost. Jen je problém, od koho se o nich doví.

OBSAH

reportáž

6 Moderní krávy

publicistika

9 Živitelka s množstvím lákadel

analýza

12 Většinu zemědělské produkce zajišťují velké podniky

živočišná výroba

14 Problémy se zdravím končetin dojeného skotu

rostlinná výroba

16 Plevel vyhrává válku

technika

18 Nový systém ovládání a vyrovnávání

20 Flotily malých i velkých robotů

ekonomika

22 Světové ceny jatečného skotu a jatečných prasat

právní okénko

23 Výpověď z pozemku

23 Sankce za nedodané množství

Zemědělský zpravodaj

Vydavatel: Zemědělský svaz České republiky, Hybernská 38, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 226 211 000

e-mail: info@zscr.cz

www.zscr.cz

Odpovědný redaktor: ing. Vladimír Pícha

Tel.: +420 603 532 136

e-mail: picha@zscr.cz

Zamyšlení zemědělského podnikatele

Je 28 roků po revoluci! V souladu se zákony ČR bylo české zemědělství transformováno a restrukturalizováno. Ze socialistického způsobu hospodaření vzniklo nové hospodaření soukromých vlastníků. Ti, co chtěli individuálně soukromě hospodařit, dnes už tak hospodaří. Ostatní soukromí vlastníci se rozhodli sdružit svůj majetek do právnických osob – družstev, akciových společností.

Všichni jsou tedy právoplatnými a i rovnoprávními vlastníky dle platné právní úpravy. Přesto se však stále více vytváří tlak na zvýhodňování jen jedné skupiny vlastníků. Proč?

Otázky dne:

1) Kde bere EK, někteří naši politici a mediální komentátoři a rádoby zemědělství analytici tu drzost, zasahovat umělými výplody nerovnoměrné do hospodaření jednotlivých vlastníků? Každý vlastník má zákonná práva, a je jen na něm se dobrovolně rozhodnout, jaký způsob hospodaření mu vyhovuje. V demokratické společnosti by za své svobodné rozhodnutí neměl být trestán

politicky + mediálně + společensky – natož finančně!

2) Platí ještě v ČR vize o tržním hospodářství a to i v zemědělství?

Byl jsem vždy přesvědčen, že hybnou silou v takové ekonomice jsou znalosti a schopnosti hospodáře. Znalý hospodář má být úspěšný, a měl by se právem rozvíjet a být podporován. Neznalý bude bez resuscitací neúspěšný, ale vždy s možností včas prodat nebo zbankrotovat. Toto je podle mě základní prvek hybné síly v tržní ekonomice! 40 roků naše zemědělství transformovali komunisté k obrazu svému. 30 roků už demokraté transformují zemědělství a venkov k obrazu EU a svěmu.

3) Dočká se ale někdy český zemědělec - soukromý vlastník + nájemce zemědělských pozemků a zemědělských majetků slibovaného jednotného trhu v rámci EU a jednotných podmínek hospodaření v EU a hlavně v ČR?

Zatím je vše pokřiveno a deformováno tak, že zemědělci v rámci EU nemají slibované stejné podmínky, to samé je

stále politicky deformováno i v ČR, kdy si ani soukromí vlastníci zemědělských majetků nejsou mezi sebou rovni. Důsledkem je, že nikdo ve společnosti neví, jaké jsou správné tržní ceny potravin bez „průběžkových dotací“ a i proto se s nimi tak neskutečně plýtvá. Nejhorší je, že za zemědělské dotace jsou výkonní hospodáři ještě ve společnosti nenáviděnou skupinou.

4) Bude někdy v českém zemědělství platit jen a jen pravidlo dobrého a špatného hospodáře, a to se všemi důsledky z toho vyplývajících?

Jen takto by to mělo, od odpovědných a zodpovědných z moci úřední, být na venkově řízeno. Ono jinak to politické, mediální a finanční kastování různých druhů zemědělských podnikatelů, nebude už moc dlouho jen a jen o znesvářeném a pověstném „pytlu blech“, kdy se snažíme jeden vlastníček druhému přelézt po zádech.

(redakčně kráceno)

Ing. Jaroslav Lád, ZD Ostaš

50 let s vámi

Letos si připomínáme 50 let od založení Zemědělského svazu ČR, který je přímou následnickou organizací Svazu družstevních rolníků. Tento svaz vznikl v červenci roku 1968 na jednání v Nitře na Slovensku za tehdejšího společenského uvolnění v období po tzv. Pražském jaru, kdy probíhala pozvolná liberální reforma. Svaz poté pokračoval v období tzv. normalizace dál a po roce 1989 s novými názvy až do dnešního Zemědělského svazu ČR.

Zemědělský svaz České republiky je dnes organizací zaměstnavatelů – podnikatelů v zemědělství. Je dobrovolným, nezávislým, nevládním a nepolitickým sdružením právnických a fyzických osob – zemědělských obchodních společností, zemědělských družstev, odbytových družstev a společností, zemědělců a dalších podnikatelů, jejichž podnikání je především zaměřeno na zemědělství, pěstitelství, chovatelství a služby.

Předmětem činnosti Svazu je obhajovat a prosazovat zájmy svých členů v oblasti produkce, odbytu a zhodnocování zemědělské produkce, usilovat o rozvoj zemědělství a venkova, pomáhat svým členům v rozvoji jejich podnikatelských aktivit a za tím účelem jim poskytovat služby, poradenský servis a vzdělávání v oblasti hospodářské, ekonomické, podnikatelské, obchodní, právní a sociální. (red)

Stát jde do boje se suchem

Na Úřadu vlády se kvůli nedostatku vody poprvé sešla takzvaná koalice boje proti suchu. Zasedli v ní mimo jiné úředníci, vědci a tři ministři. Cílem je koordinovat a urychlovat všechna možná opatření. Ministerstvo životního prostředí mj. uvedlo: „V oblasti zemědělství je nepochybně rychle potřeba upravit systém zemědělských dotací a zvýšit ochranu půdy proti erozi. Protierozní vyhláška, kterou

připravuje MŽP spolu s MZe, by mohla vstoupit v platnost už příští rok. Ministerstvo zemědělství navrhuje v připravované novele vodního zákona výrazně jednodušší podmínky pro stavbu malých vodních nádrží na vlastním pozemku. Rybníky do dvou hektarů s výškou hráze do 1,5 metru nově bude možné postavit tzv. na ohlášení. Jde o další z mnoha opatření pro zadržení vody v krajině. (zdroj: ČT24)

Kritika návrhu komise

Členové Výboru EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) zkritizovali návrh Komise zaměřený na zvýšení transparentnosti při hodnocení zdravotních rizik pesticidů. Návrh Komise představila v reakci na vzrůstající obavy veřejnosti stran studií využitých v rámci hodnocení zdravotních rizik glyfosátu, Komise mimo jiné navrhla, aby průmysl povinně zveřejňoval své interní studie o produkovaných pesticidech, a aby členské státy nominovaly vlastní zástupce do rady Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA). Podle ENVI Výboru není návrh dostatečně ambiciózní, navíc je z něj cítit nedostatečné po-

vědomí Komise o problematice. Europoslanci budou na Plenárním zasedání EP diskutovat o zprávě o provádění nařízení o přípravcích na ochranu rostlin, jejímž zpravodajem je český europoslanec Pavel Poc (S&D). Návrh zprávy uvádí, že cíle a nástroje nařízení a jeho provádění nejsou v souladu s politikami EU v oblasti zemědělství, potravinářství, změn klimatu a udržitelného používání pesticidů. Zpráva vyzývá EK ke zvýšení celkové transparentnosti postupů poskytnutím podrobných zápisů o jednáních o postupech projednávání ve výběrech a zdůvodnění rozhodnutí Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva.

Ceny rostlinných komodit

V poslední době se na světových trzích ceny potravinářské pšenice a řepky zvýšily. Cena z termínovaných obchodů s potravinářskou pšenicí na největší evropské komoditní burze – Euronextu - na Matifu na počátku r. 2015 byla po přepočtu 5 200 Kč/t; nyní se obchoduje za zhruba srovnatelné ceny. Řepka se v letošním roce obchoduje za (po přepočtu) více jak 9 600 Kč/t. Komoditou č. 2 v pořadí dosažených tržeb zemědělských podniků v ČR

v r. 2017 se stalo obilí (mléko se po několika letech opět dostalo na první místo). V cenách obilí dlouhodobě zaostáváme o 10 - 20 % (letošní naše zaostávání v cenách obilí je větší než to loňské). Na třetím místě v tržbách zemědělských podniků v posledních letech zůstává řepka. Cca 80 % tržeb v rostlinné výrobě zajišťují obiloviny a řepka; cukrovka a brambory v ČR ztrácejí původní význam (mj. z důvodu špatného zpeněžování). (red)

Změna zákona o krmivech

Hlavním cílem návrhu zákona je především adaptace na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách. Návrh zákona zejména aktualizuje odkazy na přímo použitelné předpisy EU, zpřesňuje některá ustanovení základních pojmů, stanovuje zmocnění pro stanovení podmínek skladování objemných krmiv (siláže) na zemědělské půdě v prováděcí vyhlášce, zakotvuje povinnosti provozovatelů oznámit

přerušení schvalované nebo registrované činnosti a její pokračování v zájmu efektivnějšího provádění úředních kontrol, zpřesňuje a doplňuje náležitosti vyžadované k žádosti o registraci provozovatele nebo schválení provozu, zpřesňuje lhůty a postup pro vyžádání záložního vzorku (právo na druhé odborné stanovisko podle čl. 35 nařízení o úředních kontrolách), v návaznosti na uvedené změny upravuje přestupky. (red)

Telegraficky

- Členové Výboru Evropského Parlamentu pro zemědělství a rozvoj venkova (COMAGRI) dne 29/08/2018 opětovně podpořili zachování současné výše rozpočtu i v rámci nového programovacího období po roce 2020, navrhované krácení rozpočtu pro SZP považují za kontraproduktivní. Podle zástupců COMAGRI je nutné nové priority EU financovat z nových zdrojů, nikoli ze zdrojů pro SZP. S tímto stanoviskem souhlasí i španělská europoslankyně Esther Herranz García (EPP), zpravodajka pro zprávu EP ke Strategickým plánům, hlavní části legislativního návrhu Komise k SZP. García uvedla, že je nezbytné zachovat adekvátní rozpočet pro SZP, a současně je nutno dojednat legislativu pro VFR, aby bylo možné zahájit diskusi o návrzích legislativy pro SZP.

- Sucho v posledních týdnech zasáhlo většinu evropských států. SE se potýkalo s lesními požáry, v DE byl suchem nejvíce zasažen sever a východ země, DE ministryně zemědělství jako první vyzvala Komisi k poskytnutí pomoci zemědělcům. V ČR výrazně klesly hladiny řek, v IE sucho poničilo zejména travní porosty. Členské státy EU se potýkají s nedostatkem krmiv, PL plánuje do roku 2050 posílit produkci krmiv o 60 %.

- Evropská komise předpokládá, že letošní sklizeň obilovin bude přibližně 284,1 milionu tun, což je o 7 % méně než pětiletý EU průměr. Podle údajů největší evropské zemědělské organizace Copa a Cogeca by ale v letošním roce měl pokles produkce dosáhnout až 13 %. Odhadované ztráty již byly vyčísleny v řadě členských států: SE 117 mil. €; DE 1 mld. €, PL 280 mil. €, DK 1,08 mld. €.

- Evropská Komise přislíbila zemědělcům pomoc v podobě čerpání dotací z unijního rozpočtu již v říjnu k pokrytí majetkových škod a ušlých zisků. Zemědělci mohou očekávat až 70 % v přímých platbách a 85 % v rámci dotací programu pro rozvoj venkova. Komise dále navrhla členským státům možnost požádat o zálohy na dotace a různé výjimky z důvodu sucha, již 17 států žádost podalo (BE, CZ, IE, IT, GR, FR, LV, LT, LU, HU, HR, PL, PT, RO, FI, SE a UK). - Mnohé evropské vlády již zareagovaly na potíže zemědělců a přislíbily poskytnutí národních podpor: CZ 30 mil. € (vylepšení vodní infrastruktury), DE 340 mil. € (kompenzace pro obiloviny), SE 117 mil. €, PL 187 mil. €, IE 4,25 mil. €, PT 6,35 mil. €.

Moderní krávy

Zemědělská akciová společnost Lípa u Havlíčkova Brodu v loňském roce dokončila stavbu nové produkční haly pro 250 dojnic holštýnského plemene, která je řízena pomocí počítačového systému napojeného na množství čidel. Díky němu se optimalizuje stájové prostředí a moderní stáj tak poskytuje kravám perfektní komfort.

Zemědělská akciová společnost Lípa vznikla transformací ZD před 22 lety. Dnes hospodaří na 950 hektarech zemědělské půdy a věnuje se tradiční zemědělské výrobě s důrazem na chov dojnic, čemuž se přispívá z velké části také skladba pěstovaných plodin. Mezi hlavní pěstované plodiny tak patří kukuřice a krmné plodiny jako jsou vjetěška, jetel, směsky a traviny. Pro doplnění osevního postupu se pěstují také tradiční obiloviny, řepka a brambory. Přidruženou výrobu zajišťuje dceřiná společnost Blogas s.r.o., která provozuje bioplynovou stanici.

Pokrok jménem welfare

O tom, že v Lípě žijí krávy nadstandardně není pochyb. Výstavba moderní stáje po necelém roce, kdy je v provozu, přináší své ovoce. Nejen, že se rapidně zlepšil zdravotní stav stáda, především, co se týče končetin a reprodukčních ukazatelů, ale také se navýšila užitkovost dojnic. Dnešní průměrná

užitkovost na krávu totiž dosahuje deset tisíc litrů mléka.

„Na podzim roku 2016 jsme z Progra-

mu rozvoje venkova získali dotaci na výstavbu nové haly pro 250 dojnic, rekonstrukci porodny a stáje pro suchostojné krávy, výstavbu kruhové dojírny s mléčnicí a rekonstrukci zázemí a okolí stáje. V rámci této dotace jsme pořídili také mléčný automat a manipulátor,“ informoval o rozsáhlé investici ing. Ondřej Baloun, ředitel společnosti.

„Aby nová hala v plné míře splňovala svůj účel, navázali jsme na její výstavbu také inovacemi ve vybavení. Proto Zemědělská akciová společnost Lípa požádala SZIF v rámci 4. kola příjmu žádostí o dotaci na inovace v živočišné výrobě. Díky tomu je dnes stáj vybavena promyšleným systémem, který zajišťuje kravám dostatečný komfort v hale i při vysokých letních teplotách,“ pochvaluje systém ing. Baloun.

Inovace s velkým I

Automatický systém ovládání bočních plachet haly koresponduje se systémem ovládání velkých větráků, ale i s automatickým osvětlením stáje. Vše je napojené na čidla a meteostanici, díky čemuž se mikroklima stáje průběžně optimalizuje. Boční plachty se zatahují automaticky podle teploty prostředí, vlhkosti a proudění větru. Také větráky v podobě obřích vrtulí zavěšených pod střechou výrazně přispívají k ochlazení stáje, a to taktéž automaticky v závislosti na aktuálních podmínkách. Systém osvětlení ve stáji je řízen pomocí čidel, jež zaznamenávají aktuální intenzitu osvětlení a je tak schopen plynule regulovat intenzitu osvětlení jednotlivých zářivek.

Tento ojedinělý způsob řízení stájového mikroklimatu se již po pár měsících projevil na zlepšení welfare zvířat a následně i navýšením užitkovosti. Na zaznamenávání změn ve stádě a zhodnocení dopadů této investice se podílí mj. i výzkumné instituce, konkrétně VÚŽV v.v.i. a Mendelova universita v Brně.

Komfort na dojírny

Automatický nahaněč do dojírny a separační uličky na východu opatřené váhou či vanami na koupele paznehtů představují velmi vhodný doplněk, který usnadní práci a urychlí manipulaci se zvířaty. Stejně jako obojek s čipem, který přenáší informace o přežvykování či aktivitě krav do počítače, napomáhá i denní vážení krav zjišťování aktuálního zdravotního stavu. Díky tomu může každé zvíře, které se vymyká normálu, dostat individuální péči mnohem dříve, než by potřeboval řešit problém ošetřovatel vůbec zaznamenat. Kruhová dojírna Westfalia pro 24 dojnic představuje pohodlné prostředí nejen pro člověka, který ji obsluhuje, ale i pro krávy. Krávy se zde dojí dvakrát denně. Denní dodávka do mlékárny na dojenou krávu před rekonstrukcí činila 25,14 litru, zatímco dnes se dostala na 27,89 litrů mléka, což je o 2,5 litru na krávu a den více.

Díky komplexním změnám v chovu se stabilizovaly i složky mléka a snížil se počet somatických buněk v mléce, čemuž napomáhá také podestýlka štipanou slámou s mletým vlhčeným vápencem. Mléko putuje do Pragolaktosu přes odbytové družstvo Viamilk. Současná cena vychází na 8,14 korun, což je mírný nárůst od května, přesto pro pokrytí potřeb stále chybí minimálně 50 haléřů.

Již v minulosti získala Lípa u Havlíčkova Brodu ocenění Vesnice roku oranžovou stuhou mimo jiné za spolupráci se Zemědělskou akciovou společností. Jako službu místním mj. zřídili mléčný automat, přes nějž se denně prodá 70 litrů mléka. V současnosti také finišuje výstavba obchůdku s regionálními potravinami, který bude umístěn v hlavní budově společnosti.

Nevidaná sucha

Ornou půdu z velké části pokrývá kukuřice na 250 ha. Z obilovin je to především pšenice a jarní ječmen, obě na 100 hektarech a také ozimý ječmen na 40 hektarech. Dále se zde pěstuje na 110 hektarech také řepka, která v místních podmínkách poskytuje vysoké výnosy, ale také tradiční plodina

pro Vysočinu brambory, pro něž je vyčleněna výměra 60 hektarů. Dalších 120 hektarů orné půdy je vyhrazeno pro pěstování pícnin. Ty tvoří zejména jetel a vjetěška, ale i plodiny pro GPS. Dvacet hektarů na orné půdě je vyčleněno pro pěstování TTP, které doplňuje stabilních 150 ha luk.

„Letos však louky ani pícniny na orné půdě neposkytnou dostatečné množství píce pro výrobu krmiv. První seč dosahovala kvalitních výnosů, vyrobili jsme z ní seno, avšak otavy, které měly směřovat na výrobu senáží, se vůbec nevyplatily. Mnohdy ani ne třetinový výnos na pokrytí krmné dávky nebude postačovat,“ povzdechl si ing. Ondřej Baloun, ředitel společnosti.

„A to ještě nejsme u konce. První seče jetelovin na orné půdě se vydařily, avšak druhá seč je prozatím nerealizovatelná. Vyčkáme proto ještě, zda alespoň trochu nenaroste. Tím se nám vyskytne i další problém a tou je následný výsev řepky, která v osevním postupu následuje právě po jetelovinách. Krmivo však má přednost a řepku budeme směřovat na jiné pozemky. S nedostatkem kukuřice tak velký problém nebude, neboť je poměrně narostlá.“

Avšak již nyní odspodu prosychá, tudíž ani zde nemůžeme očekávat příliš vysokou kvalitu," doplnil ing. Baloun.

Krmivo je základ

V produkční stáji se krmí tři různé sekce: rozdoj, vrchol laktace a konec laktace. Základ krmné dávky dojníc tvoří kukuřičná siláž, která je vyrobena z kvalitních osvědčených chutných hybridů kukuřice. Dále se pak přidává travní a jetelová senáž, luscoobilná směska, štěpaná sláma, sušené cukrovarské řízky, mláto, kukuřičné vločky a jaderná směs, která obsahuje kromě obilovin sójový a řepkový extrahovaný šrot. Jako doplněk slouží minerální směs z řady VVS Verměřovice a u rozdojové skupiny také chráněný tuk, který působí jako přímý zdroj energie a zabraňuje prohloubení negativní energetické bilance po otelení a udržuje tak dojnice v kondici. Přes léto se pro zmírnění tepelného stresu přidává ve všech produkčních skupinách.

Další skupiny tvoří suchostojné krávy a příprava na porod. Tyto krávy jsou ustájeny v rekonstruované K-174. Dojnice zde zaprahují 60 až 65 dní před očekávaným porodem. Prozatím se upřednostňuje plošné zaprahování, do budoucna plánuje ZAS Lípa drobnou rekonstrukci stáje, která umožní selektivní zaprahování bez použití antibiotik u bezproblémových dojníc. Na porodnu se převádí nejméně tři týdny před otelením.

Otelení bývá většinou bez komplikací. Narozená telata dostávají kvalitní mražené kolostrum po dva dny. Ihned přechází do individuálních boxů v teletníku, kde mají kromě nápoje ze sušeného mléka k dispozici také startér s müsli. Od tří měsíců mají k dispozici také seno a postupně přechází na slamnatý startér a TMR.

Moderní přístup k reprodukci

Jalovice se zapouští prvně ve věku cca 13 měsíců při dosažení hmotnosti 460 kg, resp. 135 cm kohoutkové výšky. „Využíváme většinou sexované dávky od genomických býků,“ uvedl ředitel společnosti, který dělá přípařovací plán ve spolupráci s firmou CRV. „Březost po první inseminaci z důvodu používání sexovaných dávek u jalovic vychází na 53 %, u krav potom na 42 %. Přitom však nepoužíváme standardně žádné synchronizační programy, pouze u problematických krav Ovsynch.“

S holštýnskou genetikou se začalo v

roce 1996, kdy v rámci dotací na porizení genetického materiálu se realizoval nákup jalovic holštýnského plemene z Německa. V současnosti se používají především kanadské a americké dávky od genomických býků. Při výběru býků do přípařovacího plánu je kladen důraz především na dlouhově-

kost a obsah somatických buněk. Ve stádě v Lípě jdou s dobou a využívají také další moderní reprodukční cesty v podobě embryotransferu. Podařilo se realizovat transfer 31 embryí z holandského nukleového chovu a zvýšit tak kvalitu zvířat ve stádě.

Text a foto Soňa JELÍNKOVÁ

Živitelka s množstvím lákadel

Ne, nebojte se. Nehodláme psát o množství atrakcí a výhodných nákupů spotřebního zboží. Naopak. Země živitelka se v posledních letech stále více proměňuje ve výstavu věnující se zemědělství a spolu s tím i atraktivňuje svůj program pro odbornou, ale i laickou veřejnost. Kromě klasické přehlídky zemědělské techniky, nabídky osiv a technologií pro zemědělce, získávají velký prostor výsledky celoroční (mnohdy i víceleté) práce.

A nejde jen o potraviny, ale i o výsledky chovatelské práce, v tomto případě třeba mezinárodní přehlídky masných plemen aberdeen angus a limousine.

Koncentrace krásných zvířat v Českých Budějovicích se konala 4. Jihočeská angus show za účasti několika zahraničních zástupců. Nelehkého úkolu vybrat jednotlivé vítěze a celkové šampióny se ujal skotský sudí J. Russell Taylor. Národním vítězem kategorie telat se stala Dita Red e společnosti Tegro Těšenovice, soutěž jalovic vyhrála jalovice Dasha z Jakubovic, v prvotelkách zvítězila Alma Tegro Těšenovice a ve starších kravách pak Tina z Jakubovic. Vítězem letos vybraných býků se stal Cézar Red Tegro ZAI 627, mladé býky vyhrál skotský Balmachie Fearless S128 ZAI 786 a kategorii býků nad 3 roky ovládl další skotský plemeník Balmachie Rodger P190 ZAI 785, který byl vyhlášen rovněž absolutním šampiónem plemene. Titul reserve champion získala starší kráva Tina z Jakubovic.

Sobotní den byl na českobudějovickém výstavišti ve znamení soutěžní přehlídky plemene limousine. 3. Jihočeská limousine show proběhla zcela bez problémů. Na výstavě se představilo celkem 59 zvířat o jejichž rozdělení na stupně vítězů se postaral francouzský sudí Gilles Lequeux. Ten absolutním šampiónem plemene vybral krávu na

druhém teletu Aneta z Todně P z chovu bratrů Farkových. Tato mladá kráva byla rovněž zvolena národní vítězkou své kategorie. Za rezervní šampiónku potom sudí vybral Carmen z Částkovic, která byla taktéž vítězkou v kategorii jalovic ve věku 25 až 36 měsíců. Národní vítězkou v telatech se stala Dita z Melče, v kategorii mladých jalovic do 24 měsíců stárí zvítězila bezrohá Daběrka z Todně P. Ve starších kravách pak dominovala Viktorie z Prošic ET P. Soutěž mladých býků ovládl Darda ze Záblatí V ZIL 350, v kategorii býků do 3 let stárí do finále automaticky postoupil Cicero z Todně P ZLM 954, který ve své kategorii neměl soupeře. Národním

vítězem starších býků pak rozhodčí vybral téměř sedmiletého plemeníka Ujo Novokostelecký ET ZLM 076.

Koncentrace zlatých klasů

Nedílnou součástí každé zemědělské výstavy je ocenění vystavených exponátů. V případě Země živitelky jde o označení Zlatý klas.

V roce 2018 bylo přihlášeno rekordních 49 exponátů, oceněno jich bylo 20. Nejlepší vybrané exponáty, splňující navíc i náročná ekologická kritéria, soutěžily o Zlatý klas s kytičkou. V letošním roce bylo toto ocenění uděleno dvěma přihlášeným exponátům. Některé z oceněných exponátů si můžeme připomenout.

Svazanka shloučená je nový zemědělsky využitelný druh, který se u nás doposud nepěstoval.

Má podobný habitus jako svazanka vratičolistá, je však nižšího, ale rozložitějšího vzrůstu. Je vhodným doplňkem do směsí, kde zaujímá nižší patro. Netrpí chorobami ani škůdci.

Oproti svazence vratičolisté má pomalejší počáteční vývoj a s tím spojený i pozdější nástup kvetení, přičemž proces dozrávání je pozvolnější. Tyto vlastnosti jí předurčují pro uplatnění jako meziplodiny, s ohledem na dobu kvetení je i velmi atraktivní pro chov včel. Má tedy velké předpoklady pro své uplatnění s ohledem na současně nastavení dotační politiky.

Agram je odrůda lnu olejného s velmi příznivým poměrem esenciálních mastných kyselin v oleji. Jde o středně ranou odrůdu s modrou barvou květu a hnědou barvou semene. Má nižší až střední délku stonku, je tak odolná proti poléhání a vyznačuje se i vyšší odolností proti chorobám.

Velmi vhodné složení oleje jí předurčuje především pro potravinářské využití v pekárenském průmyslu na posyp pe-

čiva, k přimíchávání semene do těst jako bohatý zdroj esenciální omega-3 mastné kyseliny. Při použití adekvátní technologie jsou semena využitelná k výrobě stolního oleje, který se uplatní i ve studené kuchyni. Výlisky mohou být využívány jako vynikající biologicky hodnotný doplněk do pečiva nebo do krmných směsí, a to i bez tepelné úpravy. Vraná plemenná **starokladrubská klisna** je ve velmi dobrém typu s výborným exteriérem a dobrou mechanikou pohybu. Klisna absolvovala výkonnostní zkoušky ve Slatiňanech v roce 2016, na základě hodnocení z výkonnostních zkoušek byla zařazena do hlavní plemenné knihy (HPK). Vyniká především velmi dobrou ochotou k práci, dobrou jezditelností a optimálním temperamentem. Její předností jako příslušnice vraného stáda je skutečnost, že je prostá výrazných bílých odznaků. Klisna 533 Berta je zástupkyní rodiny Barta. Vzhledem k užitkovým vlastnostem příslušníků této rodiny je u této klisny výrazný předpoklad, že požadované vlastnosti starokladrubských koní bude jako klisna vraného chovného stáda Národního hřebčína Kladruby nad Labem předávat na své potomstvo.

Kombinovaný zdroj **fencee power DUO PD50** je univerzálně použitelný pro krátké, střední i dlouhé ohrady do 40 km a vhodný pro citlivější i méně citlivá zvířata jako jsou koně, skot, ovce, koza, drůbež i jako ochrana před zvěří. Ve své kategorii je výjimečný i tím, že jde vesměs o český výrobek. Napájení je možné ze sítě 230 V pomocí adaptéru nebo z běžné 12V baterie, použitelné i jako záložní zdroj. Kompaktní moderní konstrukce ohradníku s vypínačem a nejnovější mikroprocesorovou technologií uvnitř nabízí praktické řešení a umožňuje jednoduchou

instalaci. LED kontrolky a **BARGRAF** na přední straně generátoru zobrazují provoz zdroje, měří napětí na ohradě a také signalizují případnou poruchu a ohradníku. Automatická optimalizace provozu, možnosti přepnutí výkonu i velmi nízká spotřeba jsou další přednosti tohoto generátoru.

Genová rezerva českého strakatého skotu v kolekci čtyř plemen českého strakatého skotu (2 dojnice – matka s dcerou a 2 jalovice – sestry narozené po přenosu embryí). Všechny kusy jsou zařazené do genetického zdroje českého strakatého skotu, respektive Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat.

Cílovým parametrem při vývoji **Zařízení pro vyhledávání srnčat před senosečí** bylo podle předložené dokumentace omezení úhynu či zabití až 50 tisíc srnčat ročně v ČR při senosečích. Zařízení lze však využít i při vyhledávání například kadáverů uhynulých prasat, což při současné potřebě tlumení šíření afrického moru prasat zvyšuje význam zařízení pro zemědělskou výrobu obecně. Účinnost je zásadně vyšší až stoprocentní oproti alternativním metodám (zařízení s pohybovými čidly, optický průzkum, ...).

Vzduchový filtr pro chovy prasat byl navržen a ve spolupráci výzkumného ústavu živočišné výroby s výrobcem AGE, s.r.o. typově vyroben a připraven pro montáž s cílem snížit emise amoniaku, prachových částí a zápachu u chovů prasat. Jde o jednoduché odlučovací zařízení připojitelné bez úprav ke stávajícím ventilačním automatikám a využitelné u starších i nových provozů. Zařízení kromě kontroly filtru a vodního okruhu nevyžaduje údržbu odlišnou od běžné ventilace, využívá směs přírodních organických kyselin. Účinnost dosahuje 60 až 70 %.

Secí stroj Pöttinger Terrasem C6 IDS je nově vybaven inteligentním distribučním systémem pro ovládání jednotlivých vývodů semenovodů. Ve spojení se systémem ovládání **POWER CONTROL** nebo **ISOBUS** a elektronickým dávkováním osiva lze stroj využít pro různé variabilní požadavky na setí. Pneumatický systém umožňuje automatické snižování dávky vzduchu v závislosti na počtu uzavřených vývodů. Sklízecí mlátička **Massey Ferguson IDEAL 8T** je vybavena axiálním mlátičím ústrojím délky 4,84 m, což zajišťuje nízkou spotřebu energie, nízké ztráty zrna a jeho poškození. Zásobník zrní má objem 17 100 litrů a umožňu-

je jeho vyprázdnění rychlostí 210 l/s. Elektronický systém umožňuje upravit nastavení jednotlivých funkčních uzlů během provozu měnících se podmínek. Stroj se vyznačuje nízkou spotřebou energie při vysoké výkonnosti. Kypřič brambor **Varior 500** vznikl na základě spolupráce s Výzkumným ústavem rostlinné výroby, v.v.i. Praha-Ruzyně a výrobcem P&L, spol. s r.o. Biskupice. Vystavovaný exponát je technicky konstruován pro povrchovou a podpovrchovou kultivaci hrubků a brázd s cílem zlepšit retenční schopnost půdy, vyšší infiltraci vody ze srážek a tím vytvořit vhodné podmínky pro efektivní využití živin. Pomocí ultrazvukových čidel jsou řízeny krajní sekce stroje podle tvaru jednotlivých hrubků. Kypřič obsahuje originální, autorsky chráněná technická řešení, která jsou na evropském trhu zcela novým konceptem.

Sklápěcí traktorový **návěs NS23.1** s pneumaticky odpruženým podvozkem, hydraulicky odpruženou ojí a dozadu sklápěnou korbou s velkoobjemovou nástavbou byl vyvinut vlastní konstrukční kanceláří. Uvedený model s pneumaticky odpruženým podvozkem a hydraulicky odpruženou ojí zásadně zlepšuje jízdní vlastnosti návěsu jak v terénu, tak i na pozemních komunikacích.

Traktor **Zetor Crystal HD** je vybaven šestiválcovým motorem Deutz AG. Motor disponuje maximálním výkonem 171 koní, je vybaven 24 ventily a vstřikováním Common Rail. Elektronické řízení vstřikování umožňuje velmi přesné dávkování a dokonalé prohoření paliva. Tím se maximalizuje účinnost motoru a snižuje se hluchost. Motor splňuje emisní limity dle aktuální normy STAGE 4. Inovovaná převodovka ECO 40 umožňuje dosažení maximální rychlosti 40 km/hod při otáčkách, kdy je maximální točivý moment motoru. Zadní tříbodový závěs vyvine maximální zvedací sílu 85 kN, což představuje jednu z nejlepších hodnot mezi traktory stejné výkonové třídy.

Traktor **DEUTZ-FAHR 5115 DS TTV** je určen pro práce ve vinohradech a sadech a vyznačuje se nadprůměrným technicko-elektronickým vybavením a komfortem obsluhy. Traktor je vybaven čtyřválcovým vznětovým motorem se vstřikováním Common Rail a splňuje emisní limit Stage 4. Plynulá převodovka nabízí vysokou variabilitu pojezdových rychlostí dle požadavků agregovaných strojů.

Přiháněč dojníc se se shrnováním kejdy

PD- 23S je nový typ přiháněče s rozšířením o funkci úklidu čekárny pomocí pryžových stěrek, které kejdu stírají do příčného kanálu. Výrazně se snižuje fyzická námaha obsluhy a spotřeba vody. Konstrukce dělených pryžových stěrek umožňuje lepší kopírování nerovností povrchu, což zlepšuje kvalitu čištění.

Kolový kloubový nakladač **CLAAS TORION 1410** splňuje rostoucí požadavky na vysoce výkonné stroje pro

transport a manipulaci s materiálem. Nakladače jsou vybaveny motory, které vynikají nízkou měrnou spotřebou paliva a splňují emisní normu Stage IV. Hydrostatická převodovka umožňuje optimální volbu rychlosti v pracovním nasazení. Elektronicky ovládaný multifunkční joystick umožňuje precizní, vysoce komfortní ovládání jednotlivých funkčních uzlů stroje.

Text a foto Vladimír PÍCHA

Většinu zemědělské produkce zajišťují velké podniky

V roce 2016 bylo v Evropské unii (EU) využíváno pro zemědělskou produkci více než 171 milionů hektarů půdy, což je asi 40 % celkové výměry půdy EU. Na nich hospodařilo asi 10,3 milionu hospodářství. Většina zemědělských podniků EU patřila mezi malé, dvě třetiny měly výměru menší než 5 hektarů. Naproti tomu 3 % zemědělských podniků EU o velikosti 100 ha nebo více hospodařila na více než polovině zemědělské plochy EU. Pouze 11 % zemědělců v EU bylo mladších 40 let, na rozdíl od jedné třetiny (32 %), která byla ve věku 65 let nebo starší.

Tyto informace zveřejněné Eurostatem, statistickým úřadem Evropské unie, pocházejí z předběžných výsledků průzkumu struktury zemědělských podniků EU v roce 2016 a jsou nejnovějšími dostupnými daty. Tento průzkum pomáhá lépe pochopit strukturu zemědělských podniků v EU, která je důležitá pro společnou zemědělskou politiku.

Zemědělství v EU je obecně charakterizováno třemi odlišnými skupinami:

- samozásobitelé, kteří se zaměřují na produkci určenou pro zemědělce a jejich rodiny;
- malé a střední podniky, které jsou obecně rodinnými podniky a
- velké zemědělské podniky.

Mnoho malých podniků

Jedna třetina zemědělských podniků

EU v roce 2016 se nacházela v Rumunsku (33 %), další třetina byla v Polsku (14 %), Itálii (10 % v roce 2013) a ve Španělsku (9 %). V České republice hospodaří přes 48 tisíc subjektů, z nichž 95,9 % vykazuje minimální výměru zemědělské půdy. Přestože většina zemědělských podniků v EU byla malá; 65 % zemědělských podniků EU mělo velikost menší než 5 ha, 7 % zemědělských podniků s rozlohou 50 ha nebo více obhospodařovalo o něco více než dvě třetiny (68 %) využívané zemědělské plochy EU (UAA). Ačkoli průměrná velikost zemědělského podniku v EU byla v roce 2016 16,6 ha, medián byl pod 5 ha. V České republice je přes 50 procent zemědělských podniků menších než 5 ha a hospodaří celkem na 1,1 % obhospodařované zemědělské půdy.

16,3 % podniků s rozlohou nad 50 ha hospodaří v ČR na více než 91 % využívané zemědělské plochy.

Mezi členskými státy bylo toto rozložení nejvíce kontrastní v Rumunsku; devět z deseti farem (92 %, což je 3,1 milionů farem) bylo menší než 5 ha, ale 0,5 % zemědělských podniků s rozlohou 50 ha nebo více hospodařilo na více než polovině (51 %) celkové výměry zemědělské půdy v zemi.

V Lucembursku (52 % zemědělských podniků), ve Francii (41 %), ve Spojeném království (39 %) a v Dánsku (35 %) byly mnohem častější farmy (o 50 hektarech a více). Ve většině členských států byla převážná část zemědělské půdy soustředěna do největších zemědělských podniků o velikosti 50 ha a více.

Více než polovina obrátu EU v zemědělství pochází z Francie, Německa, Itálie a Španělska

Kontrasty velikosti zemědělských podniků se odrážejí také z hlediska jejich ekonomické velikosti. Z 10,3 milionů farem v EU mělo 4,0 milionu standardní produkci nižší než 2 000 EUR a od-

povídalo pouze 1 % celkové zemědělské hospodářské produkce. 296 000 zemědělských podniků (3 % všech podniků) v EU, z nichž každý produkoval standardní produkci ve výši 250 000 EUR nebo více, odpovídala většině (55 %) celkové zemědělské hospodářské produkce EU v roce 2016.

Přibližně polovina (54 %) standardu produkovaného zemědělstvím v EU pocházelo z farem ve Francii (17 %), Německu (13 %), Itálii (12 % v roce 2013) a Španělsku (11 %). Rumunsko představovalo přibližně jednu třetinu zemědělských podniků EU, které ale vytvořily pouze 3,4 % standardní produkce EU.

Francie, Španělsko, Spojené království a Německo mají dohromady polovinu zemědělské půdy EU

Francie využívala v roce 2016 pro zemědělské účely 27,8 milionu hektarů, více než v kterémkoli jiném členském státě (16 % z celkové výměry EU). Další 23,2 milionů hektarů bylo ve Španělsku (14 %), 16,7 milionu hektarů ve Velké Británii (10 %), 15,2 milionu hektarů v Německu (9 %) a 14,4 milionů hektarů v Polsku (8 %).

V některých členských státech dominovalo zemědělství krajinně; více než dvě třetiny pozemků ve Velké Británii (69 %) a Irsku (72 %) byly využívány jako zemědělská půda a jejich podíl byl rovněž velmi vysoký v Dánsku (62 %). To bylo ve výrazném kontrastu s Finskem (8 %) a Švédskem (7 %), kde většinu rozlohy zaujímají lesy, stejně jako s Kypru (12 %). V České republice se zemědělství na celkové rozloze státu podílí 4,2 mil. Ha, což představuje 53,3 %.

Mužské povolání s relativně malým počtem mladých zemědělců

Průměrný věk zemědělců je na konci věkového spektra; jedna třetina (32 %) dosáhla 65 let nebo více. Pouze 11 % zemědělců bylo mladších 40 let. V ČR podíl zemědělců ve věku nad 60 let činí přes 14 procent. Nejsilnější věkovou skupinou jsou zemědělci v rozmezí 45 – 59 let (42,5 %). 43 % pracovníků v zemědělství je mladších 44 let. Dochází ale k prudkému zhoršování věkové struktury a narůstá podíl starších generací zemědělců.

Obzvláště málo mladých zemědělců bylo na Kypru - 3,3 % všech zemědělců, Portugalsku (4,2 %) a ve Spojeném

království (5,3 %). Větší zastoupení měli v Rakousku (22,2 %), v Polsku (20,3 %) a na Slovensku (19,0 %). Nicméně nejmladší zemědělci měli tendenci mít větší farmy, pokud jde o plochu, živočišnou výrobu a standardní produkci než ti nejstarší (starší 65 let).

Zemědělské profese ovládají muži, přičemž jen asi tři z deseti (29 %) vedoucích zemědělských podniků v EU jsou ženy. Podíl mladých zemědělců, kteří byli ženy, byl ještě nižší (23 %). V ČR činí podíl žen 28,5 %.

Text a foto Vladimír PÍCHA

Problémy se zdravím končetin dojeného skotu

Zdraví pohybového aparátu (hlavně paznehtů a kůže k nim přiléhající, tj. prstů) je celosvětově po reprodukci a mastitidách třetí nejvýznamnější a nejproblematictější oblastí celkového zdraví dospělého dojeného skotu. Hlavním projevem poruch zdraví končetin je kulhání.

Ve vyspělých chovatelských zemích je kulhání u dojnic pro svou četnost, následky, a především pro bolestivost považováno za největší problém na úseku welfare.

Pro uchopení problémů pohybového aparátu ať na úrovni dojnice, podniku či vyšší – region, stát, atd. je třeba je nejprve rozpoznat a ověřit si jejich rozsah a tudíž i konkrétní aktuálnost a závažnost.

Obtížná detekce

Průzkum, který provedli Higginson Cutler et al. (2017), znovu jednoznačně ukázal, že producenti si sice jsou vědomi závažnosti problému kulhání krav a jeho monitoring je součástí denní rutiny téměř na všech farmách, nicméně producenti velmi významně podhodnocují skutečnou prevalenci tohoto jevu, což dokazuje, že jeho detekce je stále obtížná – a to zejména v systémech vazného ustájení. Ke snížení poměrně vysoké prevalence kulhání ve všech systémech ustájení by pomohlo trénování ve včasném rozpoznávání nových případů, v pořizování a uchovávání podrobných záznamů, v identifikaci specifických rizikových faktorů na farmě a pomohl

by i účinný plán léčby pro již kulhající zvířata.

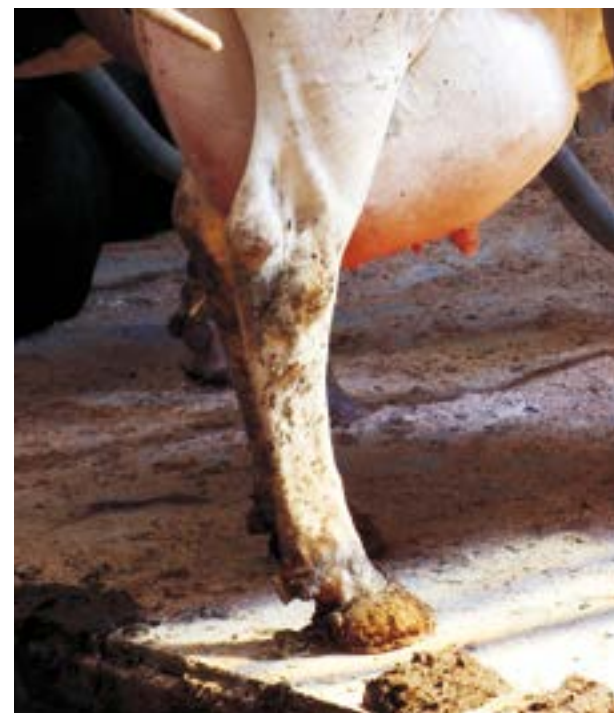
Široké rozpětí prevalence kulhání je připisováno velké variabilitě technologií a managementu v jednotlivých podnicích. Výskyt kulhání ve stádech dojeného skotu by se mohl snížit, pokud by se zlepšil management zejména u starších, hubených krav vč. krav s lézemi a hlavně pokud by byla věnována dostatečná pozornost bezpečnosti a vhodnosti technologií – zejména podlahám a ložím (Solano et al., 2015).

Záleží na podkladu

I u velkých opravdu vysokoužitkových stád v konvenčním systému volného ustájení zjistili Cook et al. (2016) ve Wisconsinu hodnoty prevalence kulhání podobné jako u stád chovaných pastevně či kombinovaně (vnitřní ustájení s přístupem na pastvinu) či v režimu ekologického zemědělství, jak bylo publikováno v

jiných soudobých studiích. Ukázalo se tedy, že kulhání a zranění nejsou nevyhnutelným důsledkem ustájení skotu v uzavřeném prostoru. Zranění hlezen a další zranění ve volném vnitřním ustájení však úzce souvisí s podlahovým materiálem.

Užití hluboké podestýlky přináší z hlediska kulhání a výskytu zranění signifikantní výhody oproti rohožím či matracím a také snižuje procento krav se špinavým vemenem.

I když je digitální dermatitida již po dekádách považována za hlavní problém kůže prstů (v okolí paznehtů), a přestože její význam globálně relativně roste, jejímu výskytu a tudíž ani řešení u jalovic nebyla věnována náležitá pozornost. Studie Gomez et al. (2015) ukázala, že DD prodělaná v období odchovu má dlouhodobé důsledky na zdraví, reprodukci i produkci krav během první laktace. Proto by se preventivní prohlídky a péče o paznehty se samozřejmou okamžitou léčbou včasné diagnostikované DD měly stát v odchovu jalovic jednou z priorit.

Péče o paznehty

K základním bodům péče o paznehty a jejich zdraví patří úprava paznehtů a jejich desinfekční koupele. Prohloubení poznatků o účinku obou těchto opatření se věnovala studie Peneva et al. (2014). Konkrétními měřeními doložili, jak úprava paznehtů díky vyrovnání povrchu a úpravě styčného úhlu zlepší komfort a bezpečnost chůze. Při simulaci stacionárních koupelí paznehtů osvětlili, jak se po nich mění u nejběžnějších desinfekčních roztoků tvrdost rohoviny a kromě pozitiv poukázali i na možná negativa příliš častých či příliš koncentrovaných koupelí.

Kromě operativní péče o paznehty lze jejich zdraví dlouhodobě ovlivňovat šlechtěním, a to jak kladně, tak negativně, což se patrně dělo v minulých dekádách nebráním dostatečného

zřetele a jednostranným upřednostňováním znaků jako je výše mléčné užitkovosti.

Genetické zlepšování

Různé studie po celém světě ukázaly potřebu práce na genetickém zlepšování zdraví paznehtů. Základní výzvou všude je dostupnost dat o fenotypech u jednotlivých plemen. V rámci rakouského modelového projektu „Efektivní kráva“ (Efficient Cow) byla z různých ať již existujících či nově vytvořených databází použita data o různých rozdílných fenotypech majících vztah ke zdraví paznehtů (Egger-Danner et al., 2017). Relativně skromné výsledky (omezená - nikoli celonárodní studie) potvrdily použitelnost různých zdrojů dat pro genetické zlepšování zdraví paznehtů.

Oproti tomu ve Švédsku, Finsku a Dánsku jsou každý rok profesionálními paznehtáři shromážděna data o nálezech z úpravy paznehtů u více než 40 % populace dojnic. Tyto záznamy jsou silnou základnou pro preventivní programy a pro podstatné genetické zlepšování na úseku zdraví paznehtů. Od roku 2011 je zdraví paznehtů začleněno přímo do celkové plemenné hodnoty (Nordic total merit index (NTM)) v skandinávských populacích plemen dojeného skotu. V skandinávské populaci holštýnských býků zapojených do umělé inseminace tak již roky existuje jasný pozitivní trend genetického zlepšování celkového zdraví paznehtů (Telezhenko et al., 2017).

Nutná systematická péče

Z výše uvedeného textu vyplývá, že je třeba systematicky a plošně napomáhat chovatelům v péči o končetiny plemenic (tj. vč. jalovic) mj. v rozpoznávání zdravotních problémů končetin aplikovanými projekty, které by zvyšovaly jejich kompetence na tomto úseku. Příkladem mohou být výše zmíněné studie/projekty spojené s trénováním chovatelů na svých farmách prostřednictvím posouzení pohybu reprezentantek stáda.

Kromě vzorové diagnostiky a racionální aktuální péče je třeba obecněji vytvářet podmínky, nástroje a motivaci pro efektivní průběžné řešení/řízení této oblasti mj. s pomocí kompatibilní (tj. nutně standardizované + kódované) elektronické co nejplnější evidence nálezů a různých informací se vztahem ke zdraví paznehtů, které by měly být pořizovány paznehtáři, chovateli a dalšími službami. Navazujícím stupněm je potom možnost jejich užití ve šlechtění např. českého strakatého skotu. Ve zkratce bylo experty shrnuto, že „fenotyp je král“. Ve Skandinávii jsou tak v rámci výše uvedeného schopni dosahovat mj. násobných heritabilit a tudíž mnohem většího genetického pokroku.

Uvedený článek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství ČR při České technologické platformě pro zemědělství.

MVDr. Petr Fleischer, Ph.D.

Plevele vyhrávají válku

Pro zemědělce je ochrana polí před škůdci a škodlivými činiteli neustálým bojem na několika frontách. Množství hmyzu chutnají stejné rostliny jako lidem a patogenní mikrobi infikují listy, výhonky a kořeny. Navíc na polích rostou plevle, které soutěží s plodinami o půdu a slunce.

Ačkoli vědci a firmy hledají technické alternativy, jako jsou postřiky vyrobené z biologických sloučenin, nedávná studie provedená výzkumnými pracovníky na státní univerzitě v Severní Karolině upozorňuje, že věda nemusí být schopna vyřešit trnitý problém. Existuje „značná šance“, píše autoři, „že vývoj odolnosti proti pesticidům překoná lidskou inovaci.“ Řešení situace vyžaduje společné úsilí mezi platebními agenturami, poradci, zemědělci, vědci a dalšími. „Musíme přistupovat k řešení z více hledisek než jediné technické nápravy,“ prohlásila spoluautorka Jennifer Kuzma, ředitelka Centra pro genetické inženýrství a společnost v NC State.

Rezistentní plevle

Odolnost proti herbicidům se objevila na konci padesátých let minulého století. „Myšlenka, že likvidace plevelů je kolektivní problém vyžadující kolektivní akci, se objevila poměrně nedávno,“ řekl George Frisvold, ekonomický a zdrojový ekonom z Arizonské univerzity. „Lidé si mysleli, že plevle nejsou tak mobilní jako hmyzí škůdci,“ uvedl Frisvold. „Ale stále se objevuje více a více výzkumů, které naznačují, že i

když nejsou tak mobilní, jsou stále dostatečně mobilní k šíření rezistence.“ Odolnost vůči herbicidům může fungovat mnoha různými způsoby. Vezměme například *Amaranthus palmeri* (Amaranthus palmeri) odolný proti glyfosátu. Glyfosát cílí na klíčový protein v rostlinách. Většina rostlin má dvě kopie genu, který tvoří tento protein. Ale rezistentní amarant se vyvinul tak, že má mezi pěti a 160 kopiemi, což znamená, že může produkovat více bílkovin, a proto je těžší ho zlikvidovat. Ke zhoršení situace, může jedna rostlina vyprodukovat až půl milionu semen, z nichž každá má genetickou výbavu pro vznik více odolných plevelů. V některých státech, včetně Minnesoty a Arkansasu, je herbicidně rezistentní amarant tak vytrvalý, že zemědělci se uchýlili k tomu, že najali dělníky, aby vytrhávali plevle.

Jiný pohled

V loňském roce Frisvold a Adam Davis, výzkumný ekolog z Úřadu zemědělského výzkumu zemědělského ministerstva zemědělství Spojených států, napsali článek naznačující, že herbicidy byly pouze dočasným řešením a možná i technologií, která přichází jednou

za století. Spíše než se spoléhat na to, že budou vyvinuty nové účinné herbicidy, Frisvold a Davis se domnívají, že je nutné přijmout jiný pohled na kontrolu plevelů, který zahrnuje kombinaci více činností včetně rotace plodin a omezování šíření semen plevelů. Z výsledků studie vyplývá, že vládní regulace a subvence, jako jsou předpisy agentury na ochranu životního prostředí již zavedené k omezení rezistence na insekticidy a federální dotace, které podporují střídání plodin, by mohly řešit i rezistenci vůči herbicidům. Ale oba by vyžadovaly politické zadání. Další možností by mohla být snaha o financování rozsáhlých zemědělských studií, například sledování rezistence na reprezentativní výměře, aby bylo vidět, jak se šíří mezi farmami a krajinou. „Pokud finanční instituce vynaloží více peněz na studium problémů, když regulační agentury přispějí k přijetí opatření, měli bychom důkazy, abychom podpořili vhodná opatření,“ uvedl Kuzma.

Nutná spolupráce

Davis a Frisvold jsou součástí probíhající spolupráce mezi USDA a akademií zkoumající odolnost proti herbicidům. Část projektu se zaměřuje na australský stroj, který se nazývá Harrington Destructor, který může být tažen za sklízecí mlátičkou a který zachytává a drtí semena plevelů. Vědci testují stroj

na řadě druhů, včetně amarantu. Rovněž zkoumají, jak se stroj může začlenit do již používaných technologií, včetně střídání plodin a herbicidů, protože je předpoklad, že se plevle budou vyvíjet tak, aby odolaly jakémukoli jednotlivému přístupu.

Zemědělci a jejich organizace budou muset vytvořit vlastní pravidla týkající se používání herbicidů, konstatoval výzkumný tým. Je zapotřebí pracovat na tom, jak zemědělci vnímají rizika spojená s odolností proti pesticidům. Odpovědi by mohly pomoci přizpůsobit myšlenky způsobem, který by umožnil farmářským komunitám lépe se je využít. „Tyto problémy jsou řešeny mezi zemědělci a výrobci pesticidů,“ prohlásil Carol Mallory-Smith, vědec z Oregonské státní univerzity. „V zemědělské komunitě i v průmyslu by měla existovat zodpovědnost za to, že se některé z těchto dobrých rozhodnutí učiní, aniž by musely být motivovány.“

Výzva pro zemědělce

Existuje několik sítí zemědělců, kteří se snaží řešit tuto otázku na místní a regionální úrovni. Například organizace IDEA Farm Network (spolupráce farmářů, vědců, nevládních organizací, firem a spotřebitelů v Illinois) se pravidelně setkává, aby mluvila o zemědělství, včetně strategií pro snížení používání herbicidů, jako je například vysazování krycích plodin. Program řízení Iowa Pest Resistance má nový projekt věnovaný rezistenci na herbicidy, který bude zahrnovat síť zemědělců, vlastníků půdy, společností, vědců a dalších. A v

Arkansasu komunitní program nazvaný Zero Tolerance, který byl zahájen před několika lety, šíří tipy pro regulaci hmyzu. Patří sem identifikace lokálních autorit v zemědělské komunitě, aby pěstitelé pomáhali při sledování a aby se ujistili, že používají osvědčené postupy.

I přes tyto kroky, odolnost vůči herbicidům bude i nadále problémem. A největší výzvou může být získání dostatečného množství zemědělců k tomu, aby přijali veškeré postupy, které nakonec výzkum předpokládá.

Vladimír PÍCHA

**Každý měsíc porce
exkluzivních informací**

Máte zájem o pravidelný odběr Zemědělského zpravodaje?

Najdete jej na: www.zscr.cz/zpravodaj

Chcete dostávat elektronickou verzi mailem?

Napište nám na: zpravodaj@zscr.cz

Nový systém ovládání a vyrovnání

S novým terminálem CEBIS, rozšířenou modelovou řadou a optimálním vyrovnáním náklonu začíná CLAAS novou modelovou řadu TUCANO. Poprvé jsou v této výrobní řadě k dispozici modely s vyrovnáním náklonu.

Sklízecí mlátičky nyní nabízí asistenční systém pro řidiče AUTO CROP FLOW ke kontrole toku materiálu a AUTO SLOPE pro přizpůsobení otáček ventilátoru a také zásobník zrna o objemu 11 000 l. TUCANO 580 je nový TOP model této výrobní řady.

Nastoupit a pracovat

Nový terminál CEBIS v kombinaci s nově navrženou loketní opěrkou umožňuje řidiči intuitivní nastavení všech podstatných funkcí sklízecí mlátičky, a to bez předchozích znalostí stroje. CEBIS může být řízen přes ovládací panel,

ale také přímou volbou na dotykovém monitoru. Jeden dotyk prstu na mláticí ústrojí například aktivuje rozsáhlé dialogové okno pro nastavení rychlosti bubnu. Řidič provede nastavení intuitivně, stejně jako to dělá na svém chytrém telefonu. Všechny důležité funkce stroje jsou k tomu ovladatelné přes spínače na loketní opěrce. Navíc je nový CEBIS doplněn o oblíbené nastavení. Řidič zde uloží individuální funkce pro ovládání stroje a může je opět rychle vyvolat přes ovládací pole na multifunkční páce CMOTION. Optimální viditelnost za všech podmínek je zajištěna širokou škálou možností nastavení terminálu. Může se otáčet z normální polohy v zorném poli řidiče zcela vpravo, vedle loketní opěrky. Díky tomu má řidič stále optimální výhled na sklizňový adaptér na okraji pole nebo v polehlém obilí.

Vyrovnání náklonu

Pět modelů TUCANO je poprvé k dispozici přímo z výroby jako MONTANA. Systém vyrovnává boční úhel sklonu do 16 %, u sklízecí mlátičky TUCANO 560 a 430 do 18 %. Na poli se všechny funkce provádí automaticky, aktuální úhel sklonu a sečení je zobrazen v CEBIS. U modelů MONTANA pracuje dvoustupňová manuální převodovka s automatickým nastavením zátěže. Oba stupně mají dva rychlostní rozsahy, které se mění v závislosti na zatížení pojzdového ústrojí. Manuální průběh řazení není nutný, stroj přepne automaticky na nižší pojzdovou rychlost, když je

zapotřebí vysoká tahová síla. Nový pohon všech kol modelů MONTANA dodává až o 70 % více tahové síly v porovnání se standardním pohonem všech kol. Volitelně je k dispozici uzávěrka diferenciálu pro přední nápravu. Vyrovnání náklonu je k dostání u hybridních strojů APS TUCANO 580, 570 a 560 stejně tak i u APS šestivytrasadlových TUCANO 450 a u APS pětivytrasadlových TUCANO 430.

AUTO CROP FLOW

Asistenční systém pro řidiče AUTO CROP FLOW, který je používán už v sérii LEXION, je nyní dostupný i pro modely TUCANO. Nepřetržitá kontrola otáček mláticího ústrojí, separačního ústrojí zbytkového zrna, řezačky slámy a motoru zabrání ucpání stroje a přetížení. To znamená, že sklízecí mlátička může při rozdílných podmínkách pracovat blíž na hranici výkonu i s méně zkušenými řidiči.

Nová funkce AUTO SLOPE se osvědčila již v mlátičce LEXION. Systém plynule nastavuje otáčky ventilátoru na podélném sklonu stroje. Systém čištění vždy pracuje optimálně při měnících se podmínkách při jízdě do svahu i ze svahu. Objem zásobníku zrna je nyní až 11 000 litrů i u verze MONTANA. Automatická klapka vysypávacího šneku spolehlivě zabráňuje zbytkovému vypadávání zrna, i když je šnek ještě plný.

Praktické detaily

Pro lepší viditelnost v prašných podmínkách a ve tmě je k dispozici odsávání prachu na šikmém dopravníku. Úhrabky jsou zobrazeny v CEBIS a mohou být posouzeny společně se ztrátami. Na sklízecí mlátičce nalezneme také více úložného prostoru pro nářadí a díly pro údržbu. Dodatečně a větší kryty pro údržbu motoru a separačního ústrojí zbytkového zrna zabezpečí snadný přístup. Drobným, ale důležitým vylepšením je nádrž na vodu pro umytí rukou.

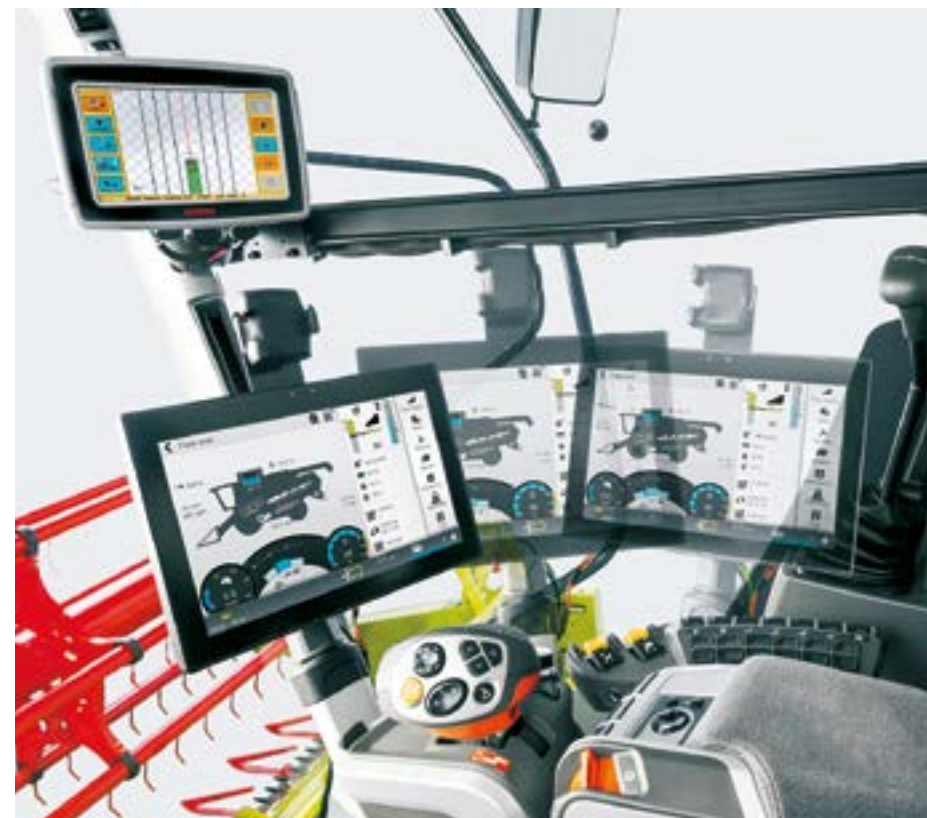
Výrobní řadu TUCANO tvoří celkem 15 modelů, od nového TUCANO 580 s 280 kW/381 k až po TUCANO 320 se 180 kW/245 k. Všechny motory této výrobní řady jsou od Mercedes Benz a splňují emisní normu Stage V (Tier 5) a pracují nyní s DYNAMIC POWER. Tato funkce známá u sklízecí řezačky JAGUAR umožňuje nastavit křivku výkonu motoru na aktuální podmínky provozu. Úspora paliva je možná, je-li zapotřebí menší výkon, například při ukládání slámy do řádků. Pokud je opět zapotřebí vyššího výkonu, např. při vysy-

pávání, je opět k dispozici plný výkon motoru. Další možnost úspory nabízí stroje díky sníženým otáčkám motoru při maximálním zatížení na 1900 ot./

min. a snížením otáček volnoběhu na 850 ot./min.

Vladimír PÍCHA
Foto archiv výrobce

Flotily malých i velkých robotů

Většina zemědělců reaguje na prohlubující se nedostatek pracovních sil tím, že začíná používat automatizovaná zařízení pro výsadbu a sklizeň a některé další pokročilé technologie, které jsou schopné plnit úkoly při sečení, sklizni a likvidaci plevelů. Na druhou stranu začínají rychle přibývat robotické farmy, čímž se stávají zajímavým segmentem v odvětví agropotravinových technologií. Je to proto, že tyto roboty je nejen fascinující sledovat, ale řeší naléhavé problémy, jako jsou rostoucí náklady a nedostatek pracovníků.

Jelikož obory, jako je umělá inteligence a technologie počítačového sledování, rostou, je na vzestupu i robotika v zemědělském sektoru.

Vyšší efektivita

Tento vývoj vede k nové úrovni automatizace. V dnešní době, v průmyslovém prostředí, roboty vstupují do několika různých odvětví. Je to proto, že pomáhají při zlevňování pracovních nákladů, zejména kvůli stárnoucí pracovní síle a vytvářejí vyšší potenciál efektivy práce na zemědělskou oblast. To jsou globální obtíže, projevující se zejména v USA a Evropě. Roboty zvyšují potřebu přesného zemědělství a omezení vyplývající z používání nových chemických látek a udržitelných zemědělských standardů. V Kalifornii a některých částech Floridy jsou robotické sklízecí stroje již nasazeny na polích, kde sklízí jahody. Nahrazují tak pracovní náročnost, které by obvykle prováděly desítky pracovníků. Například v Kalifornii, která je velkým zemědělským regionem, se snižuje obrát zemědělství o 45 miliard dolarů kvůli nedostatku pracovních sil. Kromě toho se robotické stroje testují na sklizeň plodin, jako jsou jablka. Vědci vynakládají úsilí na rozvoj malé-

ho zemědělského robota, který může likvidovat plevele a postarat se o další zemědělské činnosti.

Strategičtí investoři

Některé z velkých zemědělských firem vedou technologické firmy k vývoji robotických řešení. Stávají se tak strategickými investory v příslušných technologických firmách a aktivně se účastní komplexního testování zemědělské techniky příští generace. Vzhledem k tomu, že rychlosti zpracování dat jsou vyvíjeny a vylepšovány, robotické nástroje se tak stávají praktič-

tějšími a hospodárnějšími. Zemědělci, kteří používají roboty a jinou podobnou mechanizaci, mají lepší pozici z hlediska hospodářské soutěže.

Roboty, které pomáhají při chovu dojných i masných krav, mění zemědělství k nepoznání. Potravinářský průmysl rovněž výrazně pokročil v oblasti robotiky a plně automatizace zemědělských zařízení. Odhaduje se, že podíl na trhu pro roboty a drony se jen ve Spojených státech v příštích několika letech zvýší na 40 miliard dolarů. V moderním zemědělství existují skutečné problémy. Tradiční zemědělství nedokáže udržet krok s efektivitou, kterou vyžaduje trh. Pokročilé sledování a používání robotiky způsobí narušení trhu a řeší neefektivitu způsobenou tradičními způsoby hospodaření.

Vladimír PÍCHA

Spojujeme české zemědělce

Přidejte se k nám!

Zemědělský svaz České republiky

- je zakladatelem Institutu pro vzdělávání v zemědělství, který organizuje semináře pro zemědělce.
- je zakladatelem České technologické platformy pro zemědělství.
- je spolupořadatelem výstav Techagro, Národní výstava hospodářských zvířat a Země živitelka.
- je členem evropských nevládních organizací COPA/COGECA, jejichž prostřednictvím se účastní důležitých jednání ohledně společné zemědělské politiky a snaží se vyjednat rovné podmínky pro české zemědělce.
- je silnou neziskovou nevládní organizací, která hájí zájmy českých zemědělců doma i ve světě.
- zastupuje zemědělské zaměstnavatele v Radě hospodářské a sociální dohody (tripartitě).
- podporuje společný prodej prostřednictvím obchodních organizací.
- má 48 územních organizací po celé České republice.
- má celkem 974 členů a členové svazu obhospodařují celkem cca 1.147 000 ha zemědělské půdy.

Zemědělský svaz ČR sdružuje zemědělské podniky, usiluje o rozvoj zemědělství a venkova, pomáhá členům v jejich rozvoji, věnuje se propagačně-vzdělávacím aktivitám a své úsilí zaměřuje na posilování respektu veřejnosti k zemědělství.

Zemědělský svaz ČR

Hybernská 38, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 226 211 000
E-mail: info@zscr.cz
www.zscr.cz
www.facebook.com/zscrCZ

Předseda Zemědělského svazu ČR:

Ing. Martin Pýcha
e-mail: pycha@zscr.cz

Územní organizace Zemědělského svazu jsou pro vás k dispozici po celé České republice. Kontakty na regionální pracovníky naleznete na webových stránkách www.zscr.cz

Staňte se i vy součástí naší zemědělské rodiny ještě dnes!

Vyzkoušejte zkušební členství na 1 měsíc a potom se rozhodněte.

Stačí se přihlásit zde:
www.zscr.cz/ZkusebniClenstvi

Pro naše členy zajišťujeme:

TÝDENNÍ INFORMAČNÍ SERVIS

Pravidelné zprávy s aktuálními informacemi z oblasti legislativy, dotací, cenových statistik každý pátek v e-mailu.

BEZPLATNÉ PRÁVNÍ PORADENSTVÍ

Naši právníci se specializují na problematiku družstevních forem podnikání, nájemních smluv, pracovního a obchodního práva. Poradí po telefonu, připraví vyjádření nebo přijedou přímo do podniku.

VZDĚLÁVÁNÍ

Odborné semináře a školení pro vedoucí pracovníky zemědělských podniků, agronomy, zootechniky a ekonomy. Naši lektori objasní dotační pravidla, seznámí s novinkami v oblasti chovu hospodářských zvířat a pěstebních technologií.

NÁKUPNÍ AUKCE

Nabízíme členům možnost nákupu prostřednictvím elektronické aukce. Díky aukci ušetří až 30 % svých nákladů.

Příklad e-aukce: Členský podnik požadoval kompletní dodávku a výměnu oken a dveří v budově svého sídla. Předběžně zjištěná cena za celou zakázku byla kolem 920 tisíc Kč. Do aukce se přihlásilo cca 6 zájemců a konečná cena se zastavila až na 744 tisíc Kč. Díky e-aukci podnik ušetřil 176 tisíc Kč, což je cca 20 % z celkové částky.

LEVNĚJŠÍ VOLÁNÍ A DATOVÉ SLUŽBY

Prostřednictvím rámcových smluv s telefonními operátory mají naši členové možnost přihlásit se k výhodnějším tarifům.

Světové ceny jatečného skotu a jatečných prasat

Ceny jatečných býků na americké hlavní burze CME bývaly vyšší než v EU, nyní se to srovnalo. Např. na konci roku 2016 cena jatečných býků na CME byla po přepočtu cca 60 Kč/kg, došlo tudíž k poklesu téměř o 10 Kč/kg živé hmotnosti. Průměrná cena jatečných býků v EU v současnosti po přepočtu činí 52 Kč/kg živé hmotnosti a na CME rovněž. I u jiných světových producentů došlo ke snížení ceny – např. v Brazílii se cena jatečných býků v posledních letech snížila na polovinu.

Ceny jatečných býků na největší komoditní burze na světě CME v Chicagu (2. největší město v USA)

CHICAGO MERKANTILE EXCHANGE	Cena z termínovaných obchodů na CME na počátku května 2018 po přepočtu na Kč/kg živé hmotnosti s uvedeným termínem dodání	Cena z termínovaných obchodů na CME na konci srpna 2018 po přepočtu na Kč/kg živé hmotnosti s uvedeným termínem dodání
Srpen 2018	48,39	52,14
Říjen 2018	49,83	52,58
Prosinec 2018	51,72	54,51
Únor 2019	52,79	56,25
Duben 2019	53,24	56,79
Červen 2019	50,41	53,69
Srpen 2019	50,21	53,06

Zdroj: Web burzy CME (původní cena je v centech na libru). Ceny na velkých reprezentativních burzách jsou považovány za světové ceny. Přepočet aktuálním kurzem dle ČNB.

Průměrná cena jatečných prasat v EU činí po přepočtu necelých 29,20 Kč/kg živé hmotnosti. Ceny jatečných prasat na hlavní americké a světové burze CME poklesly o 10 Kč/kg a přiblížily se tomu, co se vyplácí v některých zemích unie, jako např. ve Francii (po přepočtu 26 Kč/kg). I jinde ve světě ceny jatečných prasat poklesly – např. v Kanadě (po přepočtu) na 26 Kč/kg živé hmotnosti v Brazílii na necelých 20 Kč/kg živé hmotnosti. Nejvyšší ceny jatečných prasat na světě jsou aktuálně v Rusku (po přepočtu 36,10 Kč/kg) a v Číně (po přepočtu 38,70 Kč/kg).

Ceny jatečných prasat na burze CME v Chicagu, USA

CHICAGO MERKANTILE EXCHANGE	Cena z termínovaných obchodů na počátku května 2018 s uvedeným termínem dodání po přepočtu na Kč/kg ž. hm.	Cena z termínovaných obchodů na konci srpna 2018 s uvedeným termínem dodání po přepočtu na Kč/kg ž. hm
Říjen 2018	22,13	25,15
Prosinec 2018	20,29	25,81
Únor 2019	21,94	30,50
Duben 2019	23,27	33,24
Květen 2019		35,98
Červen 2019		38,16

Zdroj: Web burzy CME.

Ceny jatečného skotu ve světě (po přepočtu na Kč/kg ž. hm.)

	rok 2016	rok 2017	k 22.4.2018	k 18.8.2018
Brazílie - býci R3	57	38	28	22
Uruguay -býci R3	72	38	34	35

Zdroj: web Irish Food Board.

Výpověď z pozemku

Hospodaříme na pozemcích tzv. mrtvých duších, za které jsme platili řádnou daň z nemovitých věcí. Z jara vyvolali příbuzní dědické řízení a stali se vlastníky a rovnou pozemky prodali. Nyní nový vlastník (z 9.5.2018) přinesl oznámení o změně vlastníka pozemků a zároveň výpověď z pozemků, které chce vydat k 1.10. 2018. Proto se ptám jak máme postupovat. Musíme vydat pozemky k 1.10. 2018 a nebo až v roce 2019 k 1.10.?

Předpokládám, že v daném případě nedošlo k uzavření žádné nájemní ani pachtovní smlouvy, do úvahy tak připadá existence nájemního vztahu dle zákona o půdě za předpokladu, že družstvo je uživatelem pozemků ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona případně jeho právním nástupcem. Zákon o půdě, tj. zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, nabyl účinnosti dnem 24. 6. 1991 s tím, že k tomuto dni vznikl nájemní vztah ze zákona k pozemkům, které zemědělské podniky užívaly k datu účinnosti tohoto zákona, pokud mezi vlastníkem a dosavadním uživatelem nedošlo k jiné dohodě. Nájemní vztah ze zákona upravuje zákon o půdě v ustanovení § 22 s tím, že dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o půdě kromě vlastníka mají právo užívat půdu jiné osoby jen na základě smlouvy uzavřené s vlastníkem nebo na základě smlouvy uzavřené s pozemkovým fondem, není-li zákonem stanoveno jinak. Ustanovení § 2 odst. 1 zákona o půdě stále hovoří o pozemkovém fondu, do platného znění zákona o půdě se tudíž nepromítl přechod kompetencí z Pozemkového fondu ČR na

Státní pozemkový úřad. Nájemní vztah vzniklý přímo na základě ustanovení § 22 zákona o půdě je promítnutím ustanovení § 2 odst. 1 tohoto zákona, konkrétně slov „není-li zákonem stanoveno jinak“. Z platné právní úpravy tak vyplývá, že nájemní vztah vznikl přímo ze zákona bez uzavření jakékoliv byť konkludentní dohody o nájmu s tím, že zákon nerozlišuje, zda zemědělský podnik užíval půdu ve vlastnictví státu, a nebo ve vlastnictví soukromém, a to ať již ve vlastnictví osoby fyzické nebo osoby právnické. Z těchto důvodů zákon tudíž ani nerozlišuje, zda jde o pozemky známého nebo neznámého vlastníka, jak je tomu ve Vámi dotazovaném případě. Nový vlastník pozemku tak vstoupil do práv a povinností dosavadního vlastníka pozemku jakožto pronajímatele s tím, že k výpovědi z nájemního vztahu došlo dne 9. 5. 2018. Z těchto důvodů je třeba vycházet z výpovědní lhůty upravené zákonem a zde je vhodné citovat ustanovení § 22 odst. 2 zákona o půdě: „Nedošlo-li mezi dosavadním uživatelem a vlastníkem zemědělského pozemku k jiné dohodě, vznikne dnem účinnosti tohoto zákona nebo dnem, kdy byl pozemek podle části druhé tohoto zákona

vydán, mezi nimi nájemní vztah, který lze vypovědět k 1. říjnu běžného roku. Výpovědní lhůta činí jeden rok, pokud nebude dohodnuto jinak. V případě, že oprávněné osobě mají být vydány také budovy a stavby nebo poskytnuty náhrady podle tohoto zákona, nemůže výpovědní lhůta u výpovědi dané nájemcem skončit dříve, než tyto nároky vypořádá. V roce 1991 až 1993 mohou vlastníci vypovědět nájemní vztah k 1. říjnu výpovědi doručenou nejpozději do jednoho měsíce před tímto dnem. Po nabytí právní moci rozhodnutí pozemkového úřadu o schválení dohody o vydání nemovitosti nebo rozhodnutí o vlastnictví oprávněné osoby k nemovitosti může vlastník vypovědět nájem k této nemovitosti k 1. říjnu výpovědi doručenou nejpozději jeden měsíc před tímto dnem.“ Z výše uvedeného tak vyplývá, že pokud nedojde mezi vlastníkem pozemků a družstvem k jiné dohodě, skončí nájemní vztah uplynutím roční výpovědní lhůty ke dni 1. 10. 2019. V případě výpovědi z nájmu podané v květnu by nájemní vztah skončil k 1. 10. stejného roku pouze v letech 1991 až 1993 – viz výše citace ustanovení § 22 odst. 2 zákona o půdě v platném znění.

Sankce za nedodané množství

Jsmo před podpisem dlouhodobé kupní smlouvy, kde se zavazujeme dodávkou určitého ročního množství komodity +- 10%. Smlouvu musíme podepsat, jelikož se o ní jedná delší dobu. V současné době však nastaly určité komplikace díky kterým „pravděpodobně“ zavázané množství nedodáme. V kupní smlouvě není přímo specifikována žádná sankce za nedodání objemu. V případě, že nedodáme předem smlouvený objem budeme platit sankce? Ve smlouvě výše sankce není stanovena a ani se o ní neuvažuje. Není např. obchodním zákoníku nebo jinou právní legislativou stanovena výše sankce při porušení dodávek?

Dodání menšího množství zboží se nepovažuje za vadu plnění, ale za porušení smlouvy dle ustanovení § 2099 odst. 2 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., ve znění zákonů č. 460/2016 Sb. a 303/2017 Sb. /NOZ/, byť závěry by mohly být odlišné podle toho, o jak menší množství oproti množství sjednanému jde. Následky porušení smlouvy dodáním nižšího množství mohou být odlišné v závislosti na konkrétních okolnostech daného obchodního vztahu a také na množství nedodaného zboží. Prvním důsledkem, který nastupuje v zásadě vždy, je možnost kupujícího uplatnit náhradu případně vzniklé škody podle ustanovení § 2914 NOZ. Ta by mohla mít podobu dodatečných nákladů, které kupujícímu

vzniknou při pořízení dané komodity z jiného zdroje / včetně rozdílu v ceně, resp. náhrada všeho, co v této souvislosti musel vynaložit/, škody vzniklé časovým prostojem nebo jinými důsledky dodání menšího množství a případný ušlý zisk. Pokud by dodání menšího množství dané komodity bylo důsledkem mimořádné nepředvídatelné a nepřekonatelné překážky vzniklé nezávisle na vůli prodávajícího, bylo by zřejmě možné usilovat o liberaci / zbavení se odpovědnosti za škodu/. To by nebylo možné, pokud by šlo o překážku, kterou se prodávající zavázal ve smlouvě překonat, tj. s možností takové překážky by smlouva do nějaké míry počítala. V úvahu dále připadá následek v podobě odstoupení

od smlouvy ohledně nedodaného plnění, případně od celé smlouvy / včetně té části plnění, kterou jsou schopni dodat/. Zda by měl kupující tuto možnost záviset na konkrétních okolnostech, tj. zda částečné plnění zakládá podstatné porušení smlouvy podle § 2002 NOZ, zda má pro kupujícího částečné plnění význam či ne podle § 2004 NOZ apod. Výše uvedeně vyjádření je samozřejmě jen velice obecné, pro konkrétní vyjádření by bylo nutno mít k dispozici odpovídající smluvní dokumentaci, informace o průběhu vyjednávání o smlouvě a podrobné informace o všech okolnostech nedodání / části/ sjednaného množství zboží.

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ ZŠČR

**Známe jednodušší řešení,
jak zachránit vaši úrodu**

POJIŠTĚNÍ PLODIN S NEJKOMPLEXNĚJŠÍ POJISTNOU OCHRANOU NA TRHU

- Pojištění všech druhů pěstovaných plodin a trvalých kultur
- Kvalitní a rychlá likvidace škod

